

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' **1066**

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

"שבת החודש"

פרשת השבוע
שמיני

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

טוב אחרית דבר מראשיתו (לשבת החודש)

החֲדָשׁ הַזֶּה לָכֵם רֵאשׁ חֲדָשִׁים
רֵאשׁוֹן הוּא לָכֵם לַחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה
(שמות יב, ב)

אתו היום נטל עשר עטרות: ראשון למעשה בראשית,
ראשון לנשיאים, ראשון לכהונה... ראשון לחודשים
(שבת פז, ב)

מעלות רבות ונשגבות נכתבו בספרים הק' אודות חשיבות ימי חודש ניסן, ודי אם נזכיר דברי השל"ה הק' עה"פ 'החודש הזה לכם ראש חודשים' - שכל החודש כולו חשוב כראש חודש. וכבר נודע מעלת ראש חודש שהוא סימן טוב לכל החודש, כמבואר ברמ"א (יו"ד קעט, ב): 'נהגו ללמוד בראש חודש, כי אף על פי שאין נחוש אבל יש סימן, ועיין בביאור הגר"א שם. ולאור דברי השל"ה הנזכרים למדו בספרי החסידות, דעל כרחך מה שהוסיף הכתוב 'ראשון הוא לכם לחודשי השנה', היינו שממנו יונקים שפע של קדושה והתעלות לכל חודשי השנה. וגדולה מזו מפורסם בשם האריז"ל, דבשנים עשר הימים הראשונים של חודש ניסן בהם הקריבו הנשיאים את קרבנם בחנוכת המשכן, נתנו כוח להמשיך את השראת השכינה לשנים עשר חודשי השנה. וכעין זה מובא בספר דגל מחנה אפרים (שמות סו), שחודש זה נקרא 'אביב' לרמוז: אב - יב, רוצה לומר שהוא אב לכל י"ב חודשי השנה, והבן.

ואכן כבר הפליגו רבותינו עד למאוד בשבח לימוד התורה ועבודת ה' בחודש ניסן. ודע שדוקא בשל רום מעלתם המשפיעה על כל חודשי השנה, מתגבר בהם היצר הרע לבטל בהם תורה מחמת טרדות החג ורפיון ימי 'בין הזמנים' וכו', וכבר הורונו המורים בתלמוד (סוכה נב, א) 'כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו'. אך החכם עיניו בראשו, לנצל את הימים הקדושים הללו ביתר שאת ויתר עוז להתעלות בתורה ועבודת ה', יען כי בזה ישאב קדושה והתעלות לכל ימות השנה. זאת ועוד, ששכר הלימוד בזמנים הללו שדי ישראל רפים מן התורה, גדול הוא עד למאוד, כמבואר בתלמוד ירושלמי (ברכות סד, א): 'רבי שמעון בר יוחאי אומר, אם ראית את הבריות שנתיאשו ידיהן מן התורה מאוד, עמוד והתחזק בה ואתה מקבל שכר כולם', עי"ש.

ולפי הנראה, עיקר השפעתו של ראש החודש על כל ימות החודש, וכן עיקר מעלתו של חודש ניסן שהוא ראש החודשים - להשפיע על כל חודשי השנה, הוא מכוח מעלת 'הראשית'. וכמו שדרש רבי עקיבא (מדרש קהלת פרשה ז): 'טוב אחרית דבר מראשיתו', פירוש שטוב האחרית - נמשך מראשיתו. והרי לפניך שתי דוגמאות המורים על כוח 'הראשית', לכאן ולכאן.

הנה נודע בשערים מעשה חורבנו הנורא של אלישע בן אבויה, כפי שהוא עצמו מתאר בגמ' דירושלמי (תגינה ב, א): 'פעם אחת הייתי עובר לפני בית קודש הקדשים רכוב על סוסי ביום הכפורים שחל להיות בשבת, ושמעתי בת קול יצאה מבית קודש הקדשים ואמרת שובו בנים שובבים חוץ מאלישע בן אבויה שידע כחי ומרד ב'. ויש להתבונן נוראות, הרי אנו עסוקים באדם שהיה רבו של ר"מ ואשר העידו עליו משמים 'שידע את כוחי', ואי"כ היאך נפל לבירא עמיקתא של רשע להכעיס הרוכב על גבי הסוס ביום הכיפורים שחל להיות בשבת דוקא אל מול בית קודש הקדשים שעה שכהן גדול עוסק בעבודת יוה"כ. והגדיל ברשעותו עד שהכריזו עליו משמים שאין הקב"ה חפץ בתשובתו - 'שובו בנים שובבים חוץ מאלישע'.

ברם כד דייקין בדברי המדרש (קהלת רבה ז), נמצא שאלישע עצמו האיר את עיניו בתעלומה זו, וכה הם תמצית לשון המדרש: 'רבי מאיר הוה יתיב ודריש בבי מדרשא דטבריה והוה אלישע רביה גיזי בשוקא ארכיב על סוסיא בשבתא (רוכב על גבי סוס בשבת), אמרון לרבי מאיר הא אלישע רבך אתי גיזי בשבתא בשוקא, נפק לגביה, אמר ליה (אלישע לר"מ) במה הוייתא עסיק (במה העסקת בשיעור), אמר ליה וה' ברך את אחרית אויב מראשיתו (אויב מב, יט) - ברך שהכפיל לו את ממונו. אמר ליה עקיבא רבך לא כך אמר, אלא טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו. וכן היה מעשה, אבויה אבי מגדולי הדור, וכשבא למולני קרא לכל גדולי ירושלים וקרא לכל גדולי הדור וקרא

דבר העורך

ניסן ניסי ניסים

אמרו רז"ל חודש "ניסן" מלשון "ניסי ניסים". כתב המדרש משבחר הקב"ה בעולמו, קבע בו ראשי חודשים ושנים, ומשבחר ביעקב ובניו, קבע בו ראש חודש ניסן של גאולה. מבאר הרבי כשם שנגאלו אבותינו ממצרים ונעשו להם ניסים גדולים, כך תבוא הגאולה בחודש ניסן בניסים כפולים ומכופלים. ניסן הוא מקור הכוח להנהגה הניסית המשדדת את מערכות הטבע. ואילו תשרי מציין את בריאת העולם מקור להנהגה הטבעית. בניסן ניתן לכל יהודי כוח לפעול את הגאולה מעל הטבע, בהנהגה ניסית על טבעית. וכפי שנאמר במדרש יבוא הקב"ה שנקרא ראשון, ויבנה את בית המקדש שנקרא ראשון, ויפרע וישמיד את האומות שונאי ישראל ועשו הרשע שנקרא ראשון, ויביא את מלך המשיח שנקרא ראשון, בחודש הראשון חודש ניסן, שנאמר 'החודש הזה לכם ראש חודשים'. במהרה בימינו אמן.

בברכת לבית אלוף ומבורך
הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מדיק לבאר שבע	כח אדר ב' ער"ב ניסן (7.4.24)	כ"ט אדר ב' ער"ב ניסן (8.4.24)	י"ג ניסן (9.4.24)	י"ד ניסן (10.4.24)	ט"ו ניסן (11.4.24)	ט"ז ניסן (12.4.24)	י"ח ניסן (13.4.24)
קלות השחר	5:02	5:01	4:59	4:58	4:57	4:55	4:54
זמן טלית ותפילין	5:10	5:08	5:06	5:05	5:04	5:02	5:01
זריחה - הגן החמה	6:26	6:24	6:23	6:22	6:21	6:20	6:19
סרי"ק ק"ש לזעזע מ"א	8:52	8:52	8:51	8:50	8:49	8:48	8:47
סרי"ק ק"ש להנניא והנ"א	9:31	9:30	9:29	9:29	9:28	9:27	9:26
סרי"ק ביטות ק"ש	10:35	10:34	10:34	10:33	10:32	10:32	10:31
תחלת יום הלילה	12:43	12:43	12:42	12:42	12:42	12:41	12:41
טמחה גדולה	13:15	13:15	13:15	13:14	13:14	13:14	13:14
סלג המחנה	18:02	18:02	18:03	18:03	18:04	18:04	18:05
סקיעה	19:06	19:07	19:08	19:08	19:09	19:10	19:10
צאת הכוכבים	19:22	19:22	19:23	19:24	19:24	19:25	19:26

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: **שמיני**
הפטרה לספרדים: **כה אמר ה'**
הפטרה לאשכנזים: **כל העם**
כניסת השבת: **18:45**
יציאת השבת: **19:37**
רבנו תם: **20:23**

"שבת מברכיין"
המודל בליל שלישי בשעה 11:57 בלילה ו-7 חלקים
ראש חודש ניסן ביום שלישי הבעל"ט

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

השמיני קודש

יוהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל (ויקרא ט, א). מבאר הרבי הרי"צ אף שהיום השמיני בא בהמשך לשבעת ימי המילואים שקדמוהו, יום זה מיוחד הוא, וגילוי השכינה היה דווקא בו, שכן כידוע המספר שבע הוא חול השמיני קודש.

לכך נבחרת

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח (ויקרא ט, ז). מבאר ה'פנים יפות' כתב רש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. כשאמר משה אל אהרן 'קרב אל המזבח', סירב אהרן, על פי הדין, 'וירא לגשת'. ועל כך אמר לו משה 'לכך נבחרתי, ודינך כדון שלח ציבור שנבחר, והוא קבוע, שמיד כשפונים אליו הוא חייב להיענות, ואין בידו לסרב.

בשביל זה נבחרת

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח (ויקרא ט, ז). מבאר ה'פנים יפות' כתב רש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. מבאר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א מפני שאתה ביישן וענוותן, שיש לך יראה ובושה מהשם יתברך וחושב שאינך כדאי והגון, בשביל זה נבחרת, כי 'זבחי אלוקים רוח נשברה'.

ספר עצמך תחילה

וכפר בעדך ובעד העם (ויקרא ט, ז). מבאר ה'קול מבשר' תחילה 'וכפר בעדך', טהר את עצמך מחטאיך, ורק לאחר מכן אתה רשאי לכפר על חטאי אחרים 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים'.

להבין לבד

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש ומחתנו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטורת, ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה' (ויקרא ט, א-ב). מבאר הרבי כתב רש"י שתווי יין נכנסו למקדש. תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא ייכנסו שתווי יין למקדש. משל למלך שהיה לו בן בית וכו'. מדוע נענשו נדב ואביהוא על כניסתם שתווי יין למשכן, בטרם נצטוו על כך, רש"י רומז את התשובה בתוספת 'משל למלך שהיה לו בן בית'. נדב ואביהוא היו בבחינת 'בן בית' כביכול אצל הקב"ה, והיה עליהם להבין מעצמם שאין רצונו של הקב"ה שתווי יין ייכנסו למקדש.

משה קרא והזמין

יוהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל (ויקרא ט, א). מבאר הרבי הרי"צ גילוי זה שהיה ביום השמיני היה לכל ישראל, וכמו שכתוב להלן 'ויירא כבוד ה' אל כל העם' (ויקרא ט, כג). ועל זה התורה אומרת 'יוהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל' את הגילוי שהיה ביום השמיני, 'קרא' משה והרעיף לאהרן ובניו ולזקני ישראל, שעל ידם האיר הגילוי לכל ישראל.

אספקלריה של פעלה

אל תשקצו את נפשתיכם בכל השורץ השורץ ולא תיטמאו בהם ונטמתם בהם (ויקרא יא, מג). מבאר המהר"ל מפראג זיע"א אמרו רז"ל **במסכת יומא** (יומא לט, א). אדם מטמא עצמו מעט, מטמאים אותו הרבה. מטמא עצמו מלמטה, מטמאים אותו מלמעלה. מטמא עצמו בעולם הזה, מטמאים אותו בעולם הבא. אין הפירוש שמן השמיים מטמאים אותו ומוסיפים על טומאתו, אלא שטומאה מועטת כאן היא טומאה רבה למעלה. כל פגם טומאה למטה מתגדל ומתרחב באספקלריה הקדושה שמלמעלה.

סך דרפן

כל הולך על גחון (ויקרא יא, מג). מבאר הרבי כתב רש"י זה נחש. ולשון גחון שחייה, שהולך שח ונופל על מעיו. כתב הזוהר **הקדוש** הנחש רומז ליצר הרע "הולך שח" בתחילה הוא מסית את האדם להרכין ולהשפיל את ראשו לעניינים ארציים, ההפך מ"ישאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". והסוף הוא ש"נופל על מעיו" גורם לאדם ליפול לגמרי לענייני אכילה ושאר הדברים הגשמיים והחומריים.

ההיתר לאפול

זאת החיה אשר תאכלו (ויקרא יא, ב). מבאר ה'חתי"ם סופר' התחיל הכתוב במה שמותר לאכול. כי בעצם ראוי היה שלא לאכול שום בעל חיים, וכמו שאמרו חז"ל "עם הארץ אסור לאכול בשר". לכן נדרש להתחיל ב"זאת החיה אשר תאכלו", כי ההיתר הוא החידוש.

אורות הכשרות

לר' אליעזר ולר' יהושע עמהם, וכשאכלו ושתו שרון אילין אמרין מזמורין ואילין אמרין אלפבטורין. א"ר אליעזר לר' יהושע אילין עסקין בדידהון ואנן לית אנן עסקין בדידן, והתחילו בתורה ומן התורה לנביאים ומן הנביאים לכתובים, והיו הדברים שמחין כנתינתן מסיני והאש מלהטת סביבותיהן. אמר (אבויה) הואיל וכך הוא גודל כוחה של תורה, הבן הזה אם מתקיים לי הריני נותנו לתורה, ועיי' שלא היתה כוונת מחשבתו לשם שמים לא נתקיימה בי תורתו, עכ"ל. הרי לפנינו מפורש, שחורבנו של אלשיע בן אבויה החל מראשיתו - ביום מילתו בו הקדישו אביו לתורה מתוך מחשבה שאינה 'לשם שמים'! והדברים מבהילים ומדברים הם בעד עצמם. **ובדרך** זו יתבאר במה זכה מנשה לעשות תשובה, אחר חורבנו הנורא כאשר הבאיש כל חלקה טובה והכעיס את ה' עד מאוד בכל העבירות החמורות שבתורה: עבודה זרה גילוי ערות ושפיכות דמים, החטיא את הרבים והמיט אסון על כל בני דורו עד שהעיד עליו הכתוב 'יועש הרע בעיני ה' כתועבות הגויים אשר הוריש ה' מפני בני ישראל' (דברי הימים ב - ג, א), וכל מעלליו האיומים חרוטים המה בכתובים מפורשים (מלכים ב פרק כא, דברי הימים ב פרק לג, וגמ' סנהדרין קג, ב), עיי"ש. והלב משתומם, כיצד נחלץ משאול תחתית וזכה להתעלות לדרגה של כניעה מוחלטת לפני השי"ת, כדברי הכתוב: 'ויכנע מאוד מלפני אלוהי אבותיו ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנתו וישיבהו ירושלים למלכותו וידע מנשה כי ה' הוא האלהים' (דברי הימים ב - לג, יב-יד).

אך לכשתבונן במעשה אביו הגדול חזקיהו המלך, אפשר ונמצא מזור גם בתעלומה זו, וכה הם דברי הגמ' (סנהדרין צד, ב): 'אמר רבי יצחק נפחא, חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו - שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, מה עשה: נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה, ידקר בחרב זו. בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, מגבת ועד אנטיוכוס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה'. ומעתה שוב לא יפלא במה זכה מנשה לינצל, שכן אפשר שהגירסא דינקותא אשר ינק מראשיתו בבית אביו - היא זו שעמדה לו והטיבה את אחריתו, והבן.

בברכת לבת אלום ויאבוק
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית

לידיעת הציבור

אין לסמוך על שילוט "כשר" אלא יש לדרוש "תעודת כשרות" מקורית בתוקף ובצירוף הלוגרמה. כמו"כ אין לסמוך על אמירות בעל העסק ו/או העובדים על סוג הכשרות במקום כגון: "בשר חלק" וכד' אלא יש לסמוך אך ורק על הרשום בתעודת הכשרות במקום.

בברכת יאכלו ענוים וישבעו
מחלקת הכשרות

בית דין צדק לענייני ממונות

שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א

נייד: 052-7670510

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות פסח - המשך

בדיקת חמץ

תענית בכורות

ש - מתי זמן בדיקת חמץ?

ש - מי שהוא בכור רק לאביו או לאמו, האם חייב בתענית בכורות?

ת - זמן בדיקת חמץ לפי תקנת חכמים, הוא בליל ארבעה עשר בניסן מיד עם צאת הכוכבים. וחצי שעה קודם לכן, אסור באכילת פת או מזונות יותר משיעור כביצה, שמא ימשך בסעודתו. אך מותר באכילת פת או מזונות בפרות מהשיעור הזה, או שאר מיני אוכלים אפילו יותר מהשיעור הזה. ואם עשה שליח שיזכירונו על בדיקת החמץ, מותר לאכול גם סעודת קבע בפת או מזונות יותר משיעור כביצה. כמו כן אסור להתחיל בשינה או מלאכה חצי שעה לפני זמן הבדיקה, שמא ימשך בשנתו או במלאכתו. אך אם התחיל במלאכתו קודם לכן, אינו צריך להפסיקה גם לכשיגיע זמן הבדיקה, וכן הוא הדין לגבי לימוד תורה.

ת - כל בכור מאב או מאם, חייב בתענית בכורות בערב פסח, ובלבד שמלאו לו שלוש עשרה שנה ויום אחד.

ש - האם טוב שקטן בכור יתענה בערב פסח, מדין חינוך?

ת - אין הבכורים הקטנים חייבים בתענית זו, אף מדין חינוך. ומכל מקום כבר פשט המנהג שהאב מתענה במקום בנו הקטן, ואם היה האב בכור בעצמו, מתענה האם במקום בנה.

ש - האם בת שהיא בכורה, חייבת בתענית זו?

ת - יש אומרים שגם בנות בכורות מתענות בערב פסח, אך אין נוהגים כן. ועל כל פנים טוב שגם היא תשתתף במסיבת סיום מסכת בערב פסח, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות.

ש - האם יש להחמיר בתענית זו, כדין שאר תעניות ציבור?

ת - מקור תענית זו הוא במנהג שנהגו ישראל, זכר לנס שעשה עמו הקב"ה אשר היכה את כל בכורי מצרים ופסח על פתח בתי בני ישראל. ועל כן יש להקל בה יותר משאר תעניות ציבור כגון: במקום חולי שאין בו סכנה, או אפילו במקום כאב וצער, וכן חתן בתוך שבעת ימי חופתו, או שלושת בעלי הבית - אבי הבן סנדק והמוהל, ואפילו מי שסיים מסכת פטור מתענית זו. ופשוט שמעוברות ומניקות או אפילו יולדות תוך עשרים וארבע חודש מיום לידתן, אין להן רשות להחמיר בתענית זו.

ש - בכור המשתתף בסעודת מצוה בערב פסח, האם נפטר על ידי זה מתענית?

ת - בכור המשתתף בסעודת מצוה בערב פסח, כגון: סעודת חתן וכלה בתוך שבעה ימי חופתם, או סעודת ברית מילה, או סעודת פדיון הבן, או סעודת סיום מסכת, הרי זה פטור מתענית בכורות. ואף רצוי לעשות כן, כדי שיוכל לקיים את מצוות ליל הסדר כהלכתן.

ש - האם סעודת סיום מסכת צריכה להיות דוקא בפת, כדי לפטור את הבכורות מתענית זו?

ת - נראה שאין צריך להחמיר בזה, ובפרט שבתי הכנסת כבר הוכשרו לפסח, וסעודה בפת תגרום טרחה יתרה לגבאים. ועל כן אפשר לצאת ידי חובת סעודה זו, בטעימת יין או אכילת עוגיות ופירות וכיוצא בזה.

ש - האם צריך שהבכור יהיה נוכח בעצמו בשעת סיום המסכת, או די בכך שיטעום מסעודת הסיום?

ת - טעימת סעודת סיום מסכת בלא שמיעת הסיום, אינה מועילה כדי לפטור את הבכורות מתענית. לפיכך צריך שהבכור עצמו יהיה נוכח בבית הכנסת וישמע מפי הרב את סיום המסכת, ואתם בכורות השולחים שליח במקומם להביא להם פירות או עוגיות מן הסיום, טעות בידם.

ש - האם סעודת סיום ספר הזוהר או מסכת משניות, יש בה כדי לפטור מתענית זו, או שצריך דוקא סיום מסכת גמרא?

ת - לכתחילה יש לסמוך על סיום מסכת מן התלמוד, או על ספר מהזוהר. ובמקום שאין מצוי מי שסיים מסכת שלמה מהתלמוד או ספר זוהר, אפשר לסמוך על המקילים לצאת ידי חובה בלימוד מסכת משניות עם פירוש רבינו עובדיה מברטנורא.

ש - האם הרב המסיים מסכת, ראוי לסיימה בכמה בתי כנסת כדי לפטור בכורות נוספים מתענית?

ת - כיון שסיים באותו יום מסכת במקום אחד, כבר נסתיים לימוד אותה המסכת ושוב אי אפשר לסיימה במקום אחר. ועל כן פשוט שאין בכך כלום כדי לפטור בכורות נוספים מן התענית.

ש - המסיים מסכתות שונות, האם ראוי לערוך סעודת סיום לכל מסכת בנפרד כגון בבתי כנסת שונים, כדי לפטור בכורות נוספים מן התענית?

ת - מותר לעשות כן אף לכתחילה, מפני שהסיום מתייחס לכל מסכת בנפרד, ובפרט שיש בזה כדי לזכות את הרבים ולפטור בכורות נוספים.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיק בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמנו ישראל

ש - שיעור קבוע המתקיים בבית הכנסת אחר תפילת ערבית, האם צריך לדחותו או לבטלו, כדי לקיים את הבדיקה בזמנה?

ת - אין לבטל או לדחות שיעור תורני קבוע, גם אם הוא נמשך לאחר צאת הכוכבים. וטוב שבסיום השיעור, יזכירו לציבור שעליהם לקיים מיד את מצוות הבדיקה.

ש - האם צריך לכבות את נורות החשמל שבבית, כדי לקיים את הבדיקה רק לאור הנר?

ת - אמנם מצוות הבדיקה לכתחילה היא לאור הנר ולא לאור פנס או חשמל, מכל מקום אין צריך לכבות את נורות החשמל בשעת הבדיקה.

ש - החוגגים את כל ימי הפסח מחוץ לביתם, ונועלים את הבית מערב פסח עד לאחר הפסח, האם הם חייבים בבדיקת חמץ בליל ארבעה עשר?

ת - אם בכוונתם למכור את הבית על כל תכולתו ישירות לגוי או באמצעות הרבנות, אינם חייבים בבדיקת חמץ באותו הבית, ואף על פי שהם לנים בביתם בליל ארבעה עשר שהוא זמן הבדיקה.

ש - העובר לדירה חדשה ביום שלושה עשר בניסן, האם הוא חייב בבדיקת חמץ בברכה בדירתו החדשה? ומה הדין בזה לגבי הדיירים החדשים הנכנסים לביתו?

ת - העובר לדירה חדשה קודם ליל ארבעה עשר בניסן, חייב בבדיקת חמץ בברכה בדירתו החדשה, שכן יתכן שפועלי הבנין הותירו שם שיירי מזון. כמו כן הדיירים החדשים הנכנסים לביתו קודם ליל ארבעה עשר, חייבים בבדיקת חמץ בברכה.

ש - חדר אשר מרוכז בו חמץ ובדעתו למוכרו לגוי במכירת חמץ, האם הוא חייב בדיקה?

ת - לארבעה דעות למוכרו לגוי על כל תכולתו מערב פסח בשעות הבוקר ועד לאחר הפסח, אינו צריך בדיקה, כמבואר לעיל לגבי השוהים מחוץ לביתם בימי הפסח.

ש - יש שנהגו לפזר בבית קודם הבדיקה עשר חתיכות של חמץ כדי ללקטם בזמן הבדיקה. מה הדין אם לא נמצאו כולם בתום הבדיקה, האם צריך לחפש אחריהם כל הלילה עד שימצאו?

ת - ראשית מנהג זה נכון גם על פי הסוד, אך צריך להקפיד שלא יהיו החתיכות גדולות כשיעור כזית, וכן צריך שיהיו עטופים היטב בנייר. אולם אם חיפש היטב בבית ועדיין לא נמצאו כולם, אין זה מעכב אלא יסמוך על ביטול החמץ - הנערך בסיום הבדיקה.

ש - מי שאינו יכול לקיים מצות בדיקת חמץ בליל י"ד בניסן, האם יכולים אשתו או שלוחו לקיים את הבדיקה במקומו?

ת - בליל ארבעה עשר בניסן מיד עם צאת הכוכבים, חייב אדם בבדיקת חמץ לאור הנר בברכה. ואם אין בעל הבית יכול לקיים בדיקה זו מכל סיבה שהיא, ראוי לעשות שליח, או לקיים מצוה זו על ידי אשתו או שאר בני הבית. אולם לא יכרך בעל הבית, אלא יברכו הבודקים בפועל. ולכתחילה צריך שבעל הבית עצמו יבטל את החמץ, ויכול לעשות כן בכל מקום שהוא נמצא.

ש - האם מוסדות ציבור כגון בתי כנסיות ובתי מדרשות, או חנויות ומשרדים, או רכב פרטי וציבורי, חייבים בבדיקת חמץ?

ת - מצות בדיקת חמץ בליל י"ד בניסן נוהגת בכל מקום שיש לחוש שמא הוכנס בו חמץ, בין שהוא מקום מגוריו הקבוע או ארעי. וחייב הבדיקה חל על בעל הנכס או הממונים עליו. לפיכך צריך האדם לערוך בדיקה זו בביתו, במשרדו, וברכבו הפרטי. כמו כן על גבאי בתי הכנסת והמפקדים על כל מוסד או רכוש ציבורי, לערוך בדיקה זו כהלכתה. ואולם אי"צ לברך אלא על הבדיקה של בית המגורים, ושאר הנכסים הנזכרים נפטרים בברכה זו אפילו כשיש הפסק גדול בין בדיקת הבית - לבדיקת שאר הנכסים.

שופר בליל הסדר

חורף קשה עבר על העיירה סמטניץ. התושבים כבר ציפו להפוגה בגשמים ולמעט קרני שמש מחממות. אבל כשהגיע סוף-סוף האביב, החלו עננים שחורים מסוג אחר להעיב על שמי העיירה והאזור כולו.

תושבי האזור הכירו יפה את הורבאן המשומד, יהודי שהמיר את דתו ופיתח שנאה עזה כלפי אחיו לשעבר. כשהיה עובר ברחוב, היו הכול עוברים לצד השני, שכן פגיעתו של זה הייתה רעה ומכאיבה.

הורבאן זה קיבץ סביבו חבורת פורעים, ומדי פעם יצאו לפרוע בעיירות ישראל. כעת נודע כי בכוונת הרשעים לתקוף הפעם את העיירה סמטניץ.

ההכנות לקראת חג הפסח נערכו באותה שנה בצל הפחד מפני חבורת הפורעים. ואמנם, ימים אחדים לפני החג, הגיע שליח חשאי מאחת העיירות הסמוכות ובפיו הידיעה: הורבאן מתכוון להגיע לסמטניץ בליל חג הפסח...

את תחושת האימה שאחזה בלבבות, ניתן היה לחוש בכל פינה. הנשים והילדים כמעט לא נראו ברחובות. כל עבודות הניקיון, שמקובל היה לעשותן בחצר הבית, נעשו הפעם בתוכו. מי שלא היה מוכרח, לא יצא את פתח ביתו. קשה היה להאמין כי בעוד ימים אחדים יחוגו יהודי סמטניץ את חג החירות...

בערב החג ממש נשמע קולו של כרוז העיירה עולה מן הרחוב. הכול מיהרו לפתוח את חלונות ביתם כדי לשמוע מה בפיו. ההכרזה שבפיו הייתה מפתיעה, ואולי משום כך גם הפיחה תקווה. הוא הכריז, כי רב העיירה, הגאון הצדיק רבי יהודה אסאד, קורא לכל התושבים להתכנס ולעשות יחדיו את ליל-הסדר. כל משפחה תיטול עמה את מצותיה, יינה ושאר תבשילי החג ותבוא לבית-הכנסת הגדול.

קריאתו של הרב רוממה מעט את רוחם של בני סמטניץ. הרעיון לעבור את רגעי הפחד בצוותא נסך עידוד בלבבות. גם עצם יוזמתו של הרב הזכירה את גדולתו ותרמה לחיזוק התקווה כי בצילו לא יאונה להם רע.

שולחנות בית-הכנסת הוצבו בטורים ארוכים ומסודרים. המפות הלבנות כוסו עד מהרה במצות וביין שהביאו תושבי העיירה. כך ישבו יחד, אנשים נשים וטף, והרב החל בעריכת הסדר. הוא ישב על בימת בית-הכנסת, לצד בני-משפחתו ומקורביו. מראהו היה כשל מלאך אלוקים. לבוש היה קיטל לבן, וזקנו החיוור נבלע בתוכו.

לפני תחילת הסדר, קרא הרב בחשאי לכמה מן הצעירים, והטיל עליהם ללכת אל מבואות העיירה. להמתין שם ולצפות לבאות. ובניתיים ניהל הרב את הסדר ביד רמה, מתוך שמחה וביטחון בה'.

ככל שנקפו הדקות, כן גבר הפחד בלבבות מפני הבאות. אבל לפחות

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

עשה לך רב

שאלות הלכתיות רבות ומגוונות בכל התחומים מגיעות מידי יום ללשכת כב' רב העיר שליט"א, הן באמצעות הטלפון והן במכתבים או במפגשים ישירים עם כב' רב העיר שליט"א, ובמיוחד בימים אלו לקראת חג הפסח הבעל"ט אשר ראוי לשען היטב היטב את דיני הפסח כי רבים הם וכדי שנדע לנהוג להלכה ולמעשה,

יעמד קו פתוח לרשות הציבור
בכל שאלה הלכתית בלשכת רב העיר
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א
ביום - 08-6204007 | בלילה - 08-6436531

כמו"כ ניתן לפנות לרבני השכונות והעדות
בכל שאלה הלכתית
(הרשימה לפי סדר א' - ב')

- 08-6204000 משרדי הרבנות והמועצה הדתית**
- 08-6281060 הרה"ג אבוחצירא פנחס שליט"א**
- 08-6437640 הרה"ג אמסלם שלמה שליט"א**
- 050-4122098 הרה"ג ביינה מזוז שליט"א**
- 054-2002934 הרה"ג חדאד ישראל שליט"א**
- 054-4586152 הרה"ג טריקי אברהם שליט"א**
- 054-4334490 הרה"ג כהן יורם שליט"א**
- 052-8903964 הרה"ג כהן שמעון שליט"א**
- 052-7127337 הרה"ג מאמאן אברהם שליט"א**
- 054-6351021 הרה"ג מנגשה אלעזר שליט"א**
- 054-4600282 הרה"ג נמש יעקב שליט"א**
- 050-7282947 הרה"ג סויסא מאיר שליט"א**

בברכת התורה
יושע (שוקי) דמרי
ממונה המועצה הדתית

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

הודעה חשובה

דרושים משגיחי כשרות
למהלך ימי חג הפסח בהשגחה צמודה
תמורת שכר הולם
לפרטים יש לפנות

מחלקת הכשרות: 08-6204026
או במייל: y0527681143@gmail.com
או למנהל מחלקת הכשרות
הרב יעקב אטלן: 054-9210545

כזכרה

"מחלקת הכשרות"

שבת שלום!

כלפי חוץ השתדלו הכול להראות פנים שלוות, שרו ושמחו בשמחת חג החירות.

קרבה שעת חצות. המתח בהיכל בית-הכנסת גבר. לפתע נכנסו שליחי הרב ופניהם חיוורים כסיד. הם פסעו בזריזות אל הרב ודיוחו לו כי חבורת הפורעים בדרך. הם שמעו את קולות הפרא שלהם קרבים מרחוק.

חיש-מהר עברו הדברים בין כל המסובים. מהומת אימה קמה במקום. נשים החלו לילל בבכי, והילדים עשו זאת בעקבותיהן. הגברים התרוצצו מאיש לרעהו בניסיון לשית עצו.

לפתע התרומם הרב ממקומו ובתנועת יד אחת היסה את כל המהומה. "אחיי ורעיי היקרים", פתח הרב ואמר, "האם שכחתם כי ליל שימורים הוא הלילה הזה? שומר ישראל אינו מפקיר לעולם את צאן-מרעיתו, ועל-אחת-כמה וכמה בלילה זה. אל לכם להפריע את שמחת החג. התייצבו בשקט ובשלווה במקומותיכם וראו את ישועת אלוקיני אשר יעשה עמנו הלילה הזה."

דבריו של הרב פעלו את פעולתם. קולות הבכי נדמו. עיני הכול היו נעוצות ברב הגדול, שירד בתום דבריו מן הבימה. הוא ניגש אל ארון-הקודש ופתחו. ראשו נתחב פנימה, והוא חיפש שם דבר-מה. לפתע שלף הרב מתוך ארון-הקודש את שופר התקיעות של ראש-השנה. לאחר-מכן נטל ממגירת שולחנו את סליתו ונתעטף בה עד מעל לראשו. איש לא הבין לפרש מעשיו. אולם הרב הורה לצאן-מרעיתו להישאר על מושבם, ויצא לבדו את אולם בית-הכנסת.

רבי יהודה אסאד צעד לעבר מבואות העיירה. קולות הפורעים היו עתה קרובים ביותר. והנה הם נראו קרבים ובאים, רכובים על סוסיהם. בראש המתנה רכב הורבאן המשומד בכבודו ובעצמו. ברגע זה עצם רבי יהודה אסאד את עיניו, כיוון את אשר כיוון ותקע תקיעה אחת רמה וממושכת בשופר שבידו.

באותו רגע נראה היה הורבאן כמי שהיכו ברק. הוא הבחין ברב עטוף הלבן ושמע את תקיעת השופר שיצאה מפיו. על פניו נמסכה אימה. עיניו כאילו יצאו מחוריהן. כמי שאחזו טירוף היפנה את סוסו לאחור, ובקריאות פחד נמלט אל מחוץ לעיירה, ואחריו כל בני חבורתו.

הרב שב לבית-הכנסת ועל פניו נח חיוך מרגיע. הוא סיפר לבני הקהילה הנדהמים כי הפורעים שבו בבחלה על עקביהם. רק אחר-כך נודעו פרטיו המדויקים של המעשה הפלאי, מפיו של אחד מבני העיירה הנוכחים, שעמד כל אותה שעה בחלון ביתו וצפה בתדהמה בנס הפסח.

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימני ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

